


[View this email in your browser](#)

 UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM



**Amsterdam Centre on
the Legal Professions
and Access to Justice**



Nieuwsbrief | april-mei-juni 2023 | aclpa.uva.nl

Would you like to read this Newsletter in English? [Click here.](#)

Van de redactie

Beste ACLPA-medewerker en externe lezer,

Het academische kalenderjaar nadert zijn einde, zonnig en in zomerse sferen. We kijken tevreden terug en met nog meer enthousiasme vooruit. Zo kende de ACLPA-legal ethics series een succesvolle aftrap met niemand minder dan Gerald Postema en Steven Vaughan. Deze aftrap is tegelijk ook een mooie amuse voor de International Legal Ethics Conference 2024. Voor wie het nog niet in de agenda heeft staan: deze internationaal gerenomeerde conferentie vindt plaats op 17, 18 en 19 juli 2024 in Amsterdam en wordt gehost door het ACLPA. Maar in dit academisch jaar passeerden ook tal van andere evenementen de

revue en werden mooie initiatieven gelanceerd.

Het is eigenlijk te veel om op te noemen: boeiende gastcolleges van onder andere Maarten

Asscher, Christel Poelmans, en Bénédicte Ficq, ons nieuwe en zeer positief gewaardeerde aanbod van interdisciplinaire in-house masterclasses over maatwerk

voor overheidsjuristen (georganiseerd en ontwikkeld in samenwerking met de Amsterdam Law Hub en de

HvA), de broodjes Toga bijeenkomsten, Brian Tamanaha die bij ons bezoek was als *visiting fellow*, een met de Groene

Amsterdammer georganiseerde avond in Spui25 over rechtspreken in tijden van efficiency. En niet te vergeten: we hebben dit jaar als ACLPA ook weer een reeks van prikkelende blogs verzorgd (met dank ook aan de blogredactie).

Kortom: het was een rijk jaar. We hopen volgend academisch jaar deze lijn vast te houden. Dat zullen wij doen in een

vernieuwde organisatiestructuur, waarin wij

als bestuur gezamenlijk de lijnen uitzetten en Niels Graaf als 'executive director' als eerste aanspreekpunt optreedt (Niels stelt zich later in deze nieuwsbrief uitgebreider voor). Iris van

Domselaar, oprichter van het ACLPA, zal als bestuurslid nauw betrokken blijven.

Voor nu rest ons niets anders dan jullie allemaal een heel mooi zomerreces toe te wensen.

Het ACLPA bestuur,

Ruth de Bock, Tamara Butter, Iris van Domselaar, Rolf Ortlep,
Rachel Rietveld en Niels Graaf

ACLPA in de media & highlights

ACLPA-blog

- **ACLPA-blog mei:** [Marc de Werd](#) over [het vertrouwen van burgers in de rechtsstaat](#)
- **ACLPA-blog juni:** [Eva van der Graaf](#) over [Latour in de fabriek van het recht: de betekenis van organisatie, tijd en twijfel in de rechtspleging](#)
- **ACLPA-blog juni:** [Nadja Jungmann](#) over [Tijd voor een doenvermogenstoets voor de uitvoering](#)

[Vind de ACLPA blog hier!](#)

Lessons Learned from Current Challenges to the Rule of Law in the United States

Op 30 mei hield professor Brian Z. Tamanaha (Washington University, St.

Louis) een openbare lezing met de titel: Lessen geleerd van de huidige uitdagingen voor de rechtsstaat in de Verenigde Staten. De meest zichtbare uitdaging was de bestorming van het Capitool door aanhangers van voormalig president Trump om de vreedzame machtsoverdracht te verstoren. Tamanaha gaf een overzicht van de situatie en trok een paar algemene lessen over de rechtsstaat en de relatie met democratie die deze gebeurtenissen helpen onthullen.



Legal Ethics Lectures Series

Op 16 maart gaf Steven Vaughan (University College London) een hybride lezing over advocatuur en beroepsethiek in het licht van klimaatonrechtvaardigheid. Hij ging in op de vraag of het handelen van de advocatuur schade toebrengt aan de maatschappij en de menselijke leefomgeving en in welke mate er behoefte bestaat aan een andere beroepsethiek dan de heersende.



Debat in Spui25 – Rechtspreken in tijden van efficiency: hoe meer vonnissen, hoe meer geld?

Op 14 april organiseerde het ACLPA in samenwerking met de Groene Amsterdammer een symposium in Spui25 over de BV-isering van de rechtspraak. In de afgelopen vijftien jaar is er fors bezuinigd op de rechtspraak. Naar aanleiding van een artikel in De Groene Amsterdammer, Rechtspreken onder politieke druk, gingen (voormalig) rechters en rechtswetenschappers in debat over het 'rechterlijke bedrijf' dat in de greep is van efficiency.

[Niels Graaf](#) modereerde de avond en Ruth de Bock was een van de sprekers. Het evenement werd druk bezocht en de conclusie aan het einde van de avond was verontrustend: de drang tot efficiency in de rechtspraak is niet het grootste probleem, het schort in Nederland aan

formele waarborgen ter verdediging van de rechterlijke onafhankelijkheid. Het symposium is terug te kijken via [deze link](#).



Advocatuur en Beroepsethiek

Iris van Domselaar en Tamara Butter hebben het mastervak Advocatuur en Beroepsethiek geheel opnieuw vormgegeven en dit semester voor het eerst gegeven aan rond de 80 studenten van verschillende masteropleidingen. Het vak benadert klassieke advocatuurlijke vraagstukken vanuit zowel een intern doctrinair perspectief als extern rechtsfilosofisch en rechtssociologisch perspectief. Via de vele gastsprekers uit de praktijk kwam ook het praktijkperspectief rijkelijk aanbod en passeerden tal van actuele thema's de revue. Tamara en Iris zijn blij met de zeer positieve reacties van de studenten op het vak.

Studiemiddag van de Staatsrechtkring en de VAR

Op 5 april vond een drukbezochte studiemiddag plaats over de toetsing van de rechter van wetten in formele zin aan rechtsbeginselen zoals het evenredigheidsbeginsel. [Rolf Ortlep](#) trad op als spreker en hield een

prikkelend betoog over waarom de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in uitspraak van 1 maart 2023, over de vraag in hoeverre de bestuursrechter toepassing van de wet in een individueel geval achterwege kan laten, anders had kunnen en moeten beoordelen.

Online lezing – *Imprisoned at work*

Wat voor impact heeft het om werknemers te monitoren tijdens werk op hun privacy en individuele vrijheid? Op 14 april gingen Hadassa Noorda en Jeevan Hariharan van de Queen Mary University of London met elkaar in gesprek over deze vorm van gevangenschap op werk. Het blog dat zij eerder samen over dit onderwerp schreven is [hier](#) te lezen.

Lezing – *Dilemmas and Discretion: Equity and Mercy*

Op 20 april gaf Gerald Postema (UNC Chapel Hill) een hybride lezing over de discretionaire bevoegdheden van ambtsbekleders en waarom dit een noodzakelijk kwaad is binnen de rechtsstaat ter aanvulling op het geldende recht.

Podcast-serie ‘Rondje Rechtsstaat’

In het kader van de Week van de Rechtsstaat lanceerde Niels Graaf vanuit het ACLPA samen met [Nick Schoemaker](#) (Hogeschool van Amsterdam) een nieuwe serie binnen de podcast [De wet als kunstwerk](#). Een gevarieerd 'rondje rechtsstaat' langs juridische professionals die de rechtsstaat dragen. Nu te beluisteren via [Spotify: https://lnkd.in/eQnt_HjX](#) en op andere platforms.

Er werd afgetrapt met een rijk gesprek met Aleid Wolfsen, voorzitter van de [Autoriteit Persoonsgegevens \(Dutch DPA\)](#), de ‘privacywaakhond’. Een verhaal over o.a. [privacy](#) als voorwaarde van andere grondrechten en de

bescherming van persoonsgegevens in tijden van algoritmes. Gesprekken met Geert Corstens (lessen uit de Hoge Raad), Ingrid Leijten (over fundamentele rechten) en Wim Voermans (de jurist en de Grondwet) volgden. De serie loopt ook na de Week van de Rechtsstaat door.

Jerfi Uzman over Democratic Erosion: The Case of Hungary

Twee weken geleden gaf hoogleraar [Gábor Halmai](#) ([European University Institute](#)) in [SPUI25](#) een lezing over de democratische erosie in Hongarije en de teloorgang van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. In deze lezing besprak hij het proces van democratische overgang, evenals de belangrijkste factoren die de Hongaarse regering in staat stelden deze ontwikkeling door te maken zonder push-back. Onze acpla-collega [Jerfi Uzman](#) reageerde uitvoerig op de zorgwekkende schets van Halmai.

Publicaties/optredens ACLPA-leden



Annotatie Eric Boot - Halet t. Luxembourg

Eric boot schreef een annotatie bij het arrest van Halet t. Luxembourg

van 14 februari 2023 waarin de eiser door het Hof wordt aangemerkt als klokkenluider. Toch is de uitkomst van de zaak niet bevredigend, zo is Eric van mening. Zijn annotatie is te lezen via [EHRC-updates](#).

Gert-Jan Pulles in Ars Aequi

In Ars Aequi betoogt Gert-Jan Pulles dat er een inhoudelijke discussie moet worden gevoerd over het aannemen van contant geld door advocaten. Zijn opinie is via deze [link](#) te lezen.

Rachel Rietveld in de podcast De wet als kunstwerk

Rachel ging in de podcast De wet als kunstwerk in gesprek over de toegankelijk van het recht, of de rechter ooit vervangen kan worden door een robot en hoe het recht rechtvaardig blijft. Het boeiende gesprek is terug te luisteren via deze [link](#).

Anna van Duin in Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging

Samen met Naomi Appelman en Brahim Zarouali heeft Anna van het artikel 'Schadelijke content en toegang tot recht op onlineplatforms: een empirisch onderzoek naar ervaringen van benadeelden' geschreven, dat is verschenen in Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging (2023/2). Het [artikel](#) werd door Anna en Naomi in London gepresenteerd tijdens de [SLSA Annual Conference](#).

Rolf Ortlep over de redelijkheid en billijkheid in het bestuursrecht

Op 12 mei vond de jaarlijkse vergadering van de VAR plaats over het thema 'Zorgplichten in het bestuursrecht'. Aan de hand van een van de preadviezen krom Rolf Ortlep in de pen voor het Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht onder de titel 'De Grijsaard en de Jongeling en de rechtsstatelijke zorgplicht'. Rolf [concludeert](#) dat de redelijkheid en billijkheid in het bestuursrecht wortel schiet.

Jacobine van den Brink over de hernieuwde betekenis van het nationale vertrouwensbeginsel in Europese subsidiezaken

Kan dat het nationale vertrouwensbeginsel een grondslag vormen voor schadevergoeding als een nationaal bestuursorgaan in strijd met een Unierechtelijke bepaling vertrouwen heeft gewekt? In de zaak Sense Visuele staat het Hof stil bij deze vraag. Jacobine licht in het Nederlands Tijdschrift voor Europees Recht toe waarom het Hof van Justitie het niet altijd redelijk vindt dat ontvangers van EU-subsidie achter het net vissen wanneer een nationaal bestuursorgaan het EU-recht niet juist heeft toegepast. Lees haar artikel via deze [link](#).

Niels Graaf over o.a. juridische professionals in de Nederlandse rechtscultuur

In het Springer Handbook on Legal Cultures: A Selection of the World's Legal Cultures schreef Niels Graaf een hoofdstuk over de Nederlandse situatie, [An Introduction to Dutch Legal Culture | SpringerLink](#). Zijn these: rechtscultuur gaat ook over wat er mist. Het verbod op constitutionele toetsing van wetten in formele zin vormt wat hem betreft de wat, in comparatief perspectief, ongewone rolopvatting van de Nederlandse rechter.

Optredens Nadja Jungmann:

Groene Gasten

Op 8 mei was Nadja Jungmann te gast in Groene Gasten, de podcast van het wetenschappelijk bureau van GroenLinks, waarin zij aan het woord komt over de schuldenproblematiek in Nederland. De aflevering is te luisteren via deze [link](#).

Webinar Samenwerking bewind en gemeente

Op 14 april vond er het webinar ‘samen de regie, samen vooruit’ plaats, waarin Nadja Jungmann in gesprek ging met verschillende professionals op het gebied van schuldenproblematiek. Het webinar is terug te kijken via deze [link](#).

Nadja Jungmann in 1Vandaag

Op 12 april sprak Nadja Jungmann met 1Vandaag over soepelere bijstandsregels voor jongeren in de gemeente Utrecht. Dat is een goede ontwikkeling, maar brengt wel een nieuw probleem met zich mee: niet iedere gemeente hanteert eenzelfde, soepeler beleid. Het item is [hier](#) terug te zien.

Even voorstellen: Niels Graaf

Niels Graaf is universitair docent constitutioneel recht en de nieuwe executive director van het ACLPA. De focus van het centrum gaat hem aan het hart: ‘Juridische professionals dragen de rechtsstaat. Zonder hen gaat het niet’.

De interdisciplinaire invalshoek van het ACLPA is Niels Graaf ook niet vreemd. Hij studeerde geschiedenis en rechten aan de UvA en verdedigde in Utrecht een proefschrift getiteld *Judicial influencers*, een onderzoek naar de verspreiding van gerechtelijke rolopvattingen in Duitsland, Italië en Frankrijk. Hij was gastonderzoeker aan het Center for Global Constitutionalism (WZB Berlin), de Università di Bologna en Roma Tre. In zijn postdoc-jaren nam hij als lid van het bestuur van het

Utrechtse Montaigne Centrum voor Rechtsstaat en Rechtspleging de dagelijkse coördinatie van het centrum op zich.

Zijn onderzoeksexpertise ligt op het gebied van de rechtscultuur, vergelijkend publiekrecht en de intellectuele geschiedenis van de rechtswetenschap en juridische professies. 'Ik ben gefascineerd door de invloed van binnen de academie gevormde ideeën op de rechtspraak en vice versa. Het ACLPA is wat dat betreft een ongelooflijk inspirerend en uniek onderzoekscentrum omdat er geen harde knip is tussen, aan de ene kant, het rechtstheoretische en empirische onderzoek, en aan de andere kant, de rechtspraak. Met de rest van bestuur houden we deze lijn vast; ik kijk uit naar de samenwerking.'



Oraties en benoemingen

Oratie Jacobine van den Brink

Op woensdag 19 april vond de dubbeloratie plaats van Jerfi Uzman en Jacobine van den Brink. De oratie van Jacobine had als onderwerp 'De compensatiemaatschappij', waarmee zij doelt op het leed in de samenleving dat door de overheid wordt gecompenseerd. Jacobine ging in op de vraag hoe de compensatiemaatschappij moet worden gewaardeerd in het licht van de democratische rechtsstaat, of zaken anders moeten, en zo ja, hoe dan? Haar oratie is terug te zien via deze [link](#).

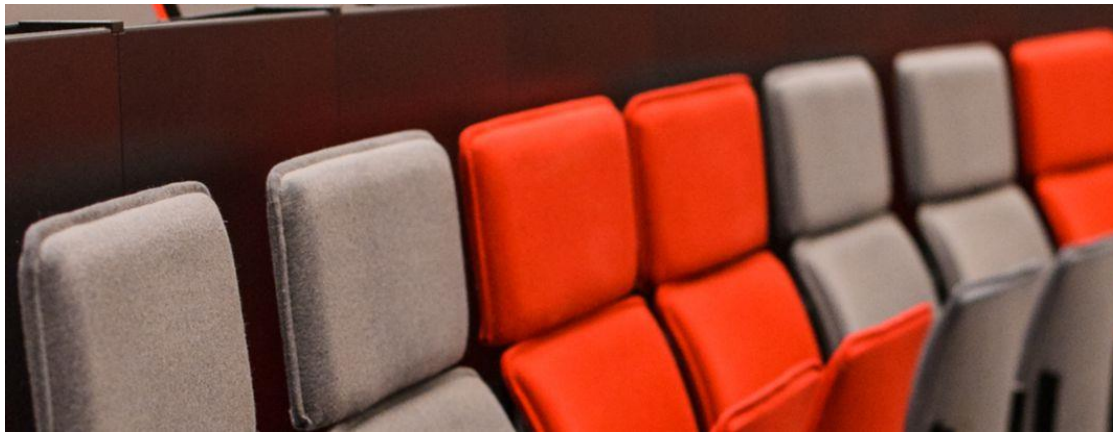
Oratie Jerfi Uzman

Klimaat, Covid-19, Brexit. De rol van het (staats) recht bij maatschappelijke vraagstukken is de afgelopen decennia sterk gegroeid. Grondwetten, mensenrechten en ongeschreven beginselen spelen in toenemende mate een rol in politieke debatten. Je zou dat "constitutionele politiek" kunnen noemen. Een gevolg daarvan is dat ook de rol van de rechter rondom maatschappelijke kwesties is toegenomen. Traditioneel is de Nederlandse rechtspraak daarop echter niet toegerust. De opkomst van constitutionele politiek vergt dus een herbezinning op de uitgangspunten, de beginselen, die het werk van rechter en wetgever bepalen. Eigenlijk is er behoefte aan nieuwe tak van sport in de rechtswetenschap: constitutioneel procesrecht. In zijn oratie ging Jerfi Uzman op zoek naar de kernwaarden die dat constitutionele procesrecht inhoud geven. Hij bepleit een nieuwe kijk op de principes van de democratische rechtsstaat: een die minder op machtscheiding is gericht, en meer op samenwerking en gemeenschappelijk debat tussen de staatsmachten.

Benoeming Kasper Kzreminski

Per 1 april is Kasper door minister Weerwind voor Rechtsbescherming benoemd als lid van de Adviescommissie voor Burgerlijk Procesrecht. Kasper is benoemd vanwege zijn expertise en praktijkervaring op het gebied van grensoverschrijdend procederen en beslag- en executierecht.

Aankomende evenementen



**Legal Ethics Lecture Series
with Louis Wolcher (University of
Washington)**

Eclipse of Ethics

14 september 2023

[Klik hier voor meer informatie](#)



**International Legal Ethics
Conference (ILEC) 2024
Universiteit van Amsterdam**

17-19 juli 2024

[Klik hier voor meer informatie](#)



[Bekijk alle aankomende evenementen](#)



Op de hoogte blijven? Vind ons online & op social media
via de knoppen hieronder!



[ACLPA Website](#)



[Email](#)



[LinkedIn](#)



[ACLPA Blog](#)

Want to change how you receive these emails?

You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).